Ακρόαση των υποψηφίων για τη θέση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή-
Ομιλία του κ. Nils Muižnieks

Αξιότιμα μέλη της Επιτροπής Αναφορών, κυρίες και κύριοι!

Σας ευχαριστώ για την ευκαιρία που μου δίνετε να απευθυνθώ σε σας, να συζητήσω μαζί σας την υποψηφιότητά μου και να μάθω περισσότερα για τις προσδοκίες σας από αυτή τη σημαντική θέση. Είμαι Λετονός, αν και η προφορά μου είναι ύποπτα αμερικανική. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ήμουν παιδί προσφύγων και μετακόμισα στη Λετονία πριν από 26 και πλέον χρόνια. Η κατάρτισή μου είναι στις πολιτικές επιστήμες και έχω αποκτήσει ειδίκευση στα ανθρώπινα δικαιώματα μέσω άμεσης εμπειρίας: στην κοινωνία των πολιτών, στο δημόσιο, στην ακαδημαϊκή ζωή και από διάφορες θέσεις στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Θέτω υποψηφιότητα για αυτή τη θέση, επειδή πιστεύω ακράδαντα στις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θέλω να κάνω τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να λειτουργούν καλύτερα.

Είμαι καλά προετοιμασμένος για την πρόκληση αυτή. Ως Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα από το 2012 έως το 2018, συμμετείχα σε συνεργασίες με όλους τους σχετικούς φορείς (τις κυβερνήσεις, τα κοινοβούλια, τις δικαστικές αρχές, τους θεσμούς διαμεσολάβησης και την κοινωνία των πολιτών) για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της χρηστής διακυβέρνησης. Αυτή η δουλειά δεν μπορεί να γίνεται από χρυσελεφάντινο πύργο. Έχω επισκεφθεί μερικά από τα δυσκολότερα μέρη σε όλη την Ευρώπη. Έχω πάει και στα 47 κράτη μέλη τουλάχιστον από μία φορά, και σε 40 τουλάχιστον από δύο. Τα συνηθέστερα θέματα που αντιμετώπισα ήσαν ο αντίκτυπος της λιτότητας στα ανθρώπινα δικαιώματα, τα δικαιώματα των Ρομά, τα δικαιώματα των παιδιών, τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τα δικαιώματα των ΛΟΑΔΜ, τα δικαιώματα των γυναικών και η μετανάστευση. Επιτρέψτε μου να ασχοληθώ κάπως αναλυτικότερα με τα δύο τελευταία ζητήματα, καθώς υπήρξαν οι προτεραιότητές μου τα τελευταία χρόνια της θητείας μου.

Είμαι υπερήφανος για το έργο μου όσον αφορά τα δικαιώματα των γυναικών και την ισότητα των φύλων –πιστεύω ότι θα πρέπει να ρωτήσετε κάθε υποψήφιο, ανεξαρτήτως φύλου, να σας πει για το έργο που έχει επιτελέσει σε αυτόν τον τομέα. Ήμουν ο πρώτος επίτροπος που έδωσε προτεραιότητα σε αυτά τα ζητήματα. Δημοσίευσα εκτενή έκθεση σχετικά με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα δικαιώματα των γυναικών, προσδιορίζοντας τα πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώματα όσον αφορά την πρόσβαση σε υπηρεσίες ασφαλούς άμβλωσης, την πρόσβαση στην αντισύλληψη και την πρόσβαση στη σεξουαλική αγωγή. Προέβαλα αυτά τα ζητήματα σε ανά χώρα επισκέψεις, εκθέσεις και επιστολές σε όλες τις χώρες με πιο περιοριστική νομοθεσία. Ήμουν υπέρμαχος της κύρωσης και της εφαρμογής της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης για την καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας. Ασχολήθηκα επίσης σοβαρά με τη συμμετοχή των γυναικών στην πολιτική και με τις διακρίσεις κατά των γυναικών σε όλους τους τομείς της ζωής, συμπεριλαμβανομένου του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων. Το γραφείο του Διαμεσολαβητή μπορεί να συμβάλει στο να έχουν όλα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ ένα περιβάλλον χωρίς παρενοχλήσεις και διακρίσεις.

Όσον αφορά τη μετανάστευση, έχω μεγάλη εμπειρία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς η μεταναστευτική κρίση του 2015 και του 2016 ξέσπασε κατά το μέσο της θητείας μου. Πρόκειται για ένα θέμα το οποίο θα βρίσκεται όλο και περισσότερο στο θεματολόγιο του Διαμεσολαβητή, καθώς η FRONTEX και η EASO αναλαμβάνουν όλο και περισσότερες αρμοδιότητες από τις εθνικές κυβερνήσεις. Η τάση αυτή ενέχει ορισμένους κινδύνους για τα

θεμελιώδη δικαιώματα, καθώς την ευθύνη θα τη φέρει πλέον η ΕΕ αν γίνονται επαναπροωθήσεις, αν οι αποφάσεις για το άσυλο είναι εσφαλμένες, αν οι επιστροφές δεν διενεργούνται σύμφωνα με τα πρότυπα για τα θεμελιώδη δικαιώματα και αν η εφαρμογή των συμφωνιών για τον έλεγχο της μετανάστευσης με τρίτες χώρες επηρεάζει αρνητικά τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Πριν να γίνω επίτροπος, απέκτησα εμπειρία σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ως εμπειρογνώμων της Λετονίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταπολέμησης του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI). Μετά από πέντε χρόνια εμπειρογνώμων, οι 46 συνάδελφοί μου με εξέλεξαν το 2010 πρόεδρο αυτού του φορέα, το έργο του οποίου στην καταπολέμηση των διακρίσεων και των εγκλημάτων μίσους σε ολόκληρη την Ευρώπη είχα την τιμή να διευθύνω.

Έχω καλή γνώση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Έχω κάνει ομιλίες στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, στην επιτροπή LIBE, στην επιτροπή AFET, καθώς και σε διάφορες ομάδες εργασίας του Συμβουλίου. Έχω συνεργαστεί επίσης με την Επιτροπή, τους οργανισμούς της ΕΕ και το γραφείο του Διαμεσολαβητή. Στη Λετονία, συμμετείχα στη διαδικασία προσχώρησης στην ΕΕ, καθώς ήμουν υπουργός στην κυβέρνηση πριν και κατά τη διάρκεια της προσχώρησης.

Διαθέτω σημαντική πείρα στη συνεργασία με εθνικούς θεσμούς διαμεσολάβησης και προσπάθησα να τους υποστηρίξω και να κάνω να ακουστούν τα μηνύματά τους όταν ήμουν επίτροπος. Στη Λετονία, υπήρξα σύμβουλος της κυβέρνησης για τη δημιουργία του θεσμού του Διαμεσολαβητή.

Έχω διοικητικές και διαπροσωπικές δεξιότητες. Κατά τη διάρκεια της θητείας μου, το γραφείο του επιτρόπου ψηφίστηκε ως ο καλύτερος χώρος εργασίας εντός του Συμβουλίου της Ευρώπης σε έρευνες που διεξήγαγε το προσωπικό. Καθ’ όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας μου, έχω επιδείξει πνεύμα ανεξαρτησίας, ακεραιότητα, συναίσθηση ευθύνης και θάρρος. Έχω επίσης δώσει βάρος από κάθε μου θέση στην απόδοση προτεραιότητας στο επικοινωνιακό έργο. Ως διαμεσολαβητής, θα μεριμνήσω να καταρτιστεί το προσωπικό, ώστε να μπορούν όλα τα μέλη της ομάδας να επικοινωνούν και να αναπτύσσουν δραστηριότητες προβολής με επαγγελματικό τρόπο.

Το όραμά μου για τον θεσμό του Διαμεσολαβητή είναι να συνεχίσει την εντατική συνεργασία μαζί σας και με τους άλλους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για να ενισχυθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και να καταστούν ικανότερα να καταλαβαίνουν τους πολίτες και να ανταποκρίνονται στις ανησυχίες τους. Στον πυρήνα των εργασιών του θα εξακολουθήσει να βρίσκεται η πρόσβαση σε πληροφορίες και στην τεκμηρίωση. Μεγαλύτερη σημασία λόγω επικαιρότητας θα δοθεί σε θέματα που αφορούν την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον, για τα οποία μπορεί ο Διαμεσολαβητής να συμβάλει στην κάλυψη της αυξανόμενης ζήτησης για πρόσβαση σε πληροφορίες και συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Θα δώσω προτεραιότητα στις καταγγελίες και σκοπεύω να ενεργώ με μεγαλύτερη προορατικότητα σε σχέση με τους εθνικούς θεσμούς διαμεσολάβησης και την ενίσχυση της συνιστώσας των εργασιών του Διαμεσολαβητή που αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα. Αναφέρθηκα ήδη στη μετανάστευση ως ζήτημα που ενέχει κινδύνους για τα θεμελιώδη δικαιώματα. Θα ήθελα επίσης να αναφερθώ εν προκειμένω στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ όσον αφορά τις προσλήψεις, τη χρηματοδότηση,

καθώς και τον έλεγχο των συνόρων και τη δικαιοσύνη. Οι σχετικοί κίνδυνοι για τα θεμελιώδη δικαιώματα –όσον αφορά την καταπολέμηση των διακρίσεων, την προστασία των δεδομένων– θα πρέπει να παρακολουθούνται, να διερευνώνται και να αμβλύνονται με την έγκαιρη δράση.

Προτίθεμαι να συνεχίσω το έργο της προώθησης βέλτιστων διοικητικών πρακτικών και θα συνεργαστώ με τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ για την εμβάθυνση της κατανόησης και την απόκτηση επίγνωσης σχετικά με τη χρηστή διοίκηση ως θεμελιώδες δικαίωμα. Τέλος, θα δώσω προτεραιότητα στην καλύτερη προβολή και χρήση της υπηρεσίας σε ολόκληρη την Ευρώπη μέσω συστηματικής διαφήμισής της στα κράτη μέλη, σε συνεργασία με τους εθνικούς διαμεσολαβητές, τους βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τα γραφεία συνδέσμου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τις αντιπροσωπείες της Επιτροπής και άλλους.

Εάν χρειάζεστε περισσότερες πληροφορίες για μένα και τον φάκελό μου, επισκεφθείτε τον δικτυακό μου τόπο www.muiznieks.eu, ο οποίος, εκτός από τα Αγγλικά και τα Γαλλικά, έχει διεπαφές και στα Γερμανικά, στα Ισπανικά και στα Ιταλικά. Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και ευχαρίστως θα απαντήσω σε τυχόν ερωτήσεις σας.